

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 196. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szombat, 1936. augusztus 29.

A király nem fogadta el Tătărescu lemondását

— A miniszterelnök teljhatalmat kapott a nyugalom és rend helyreállítására —

A jövő héten változások lesznek a kormányban

Bucuresti-ből jelentik: A belpolitikai életben szokatlanul nagy mozgolódás észlelhető, ami készülő események bekövetkezésére vall. Az a tény, hogy különösen a nemzeti-paraszt-pártban nagy az élénkség és a vezetők között lázas tanácskozások indultak meg, arra enged következtetni, hogy valami készülő a belpolitikában, amelynél a nemzeti-parasztpárt mint döntő tényező óhajt szerepelni. Nagy az élénkség a liberális-pártban is, aminek indoka kézenfekvő:

**a párt érvelés rendszabályokkal óhajtja el-
súlyozni azokat az eseményeket, ame-
lyek alakulásából a nemzeti-parasztpártra
kedvező és a kormányutódlást befolyá-
soló helyzet állhat elő.**

Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Calinescu Armand tegnap Piatra-Neamt-ba utazott és rögtön tanácskozássra ült össze Costescu-val. A tanácskozás négy és fél órát tartott. Utána Costachescu telefonon hívta fel a nemzeti-parasztpárt moldvai tagozatának vezetőit és közölte velük, hogy a szeptember másodikára tervezett iasi-i ülést el kell halasztani. Ezután Costachescu Bucuresti-be utazott, ahol mára várták politikai barátai.

Costachescu az éj folyamán újbó' tanácskozott Calinescu Armanddal. *Mihalache* tegnap este szintén Bucuresti-be érkezett. A *Curantul* című lap szerint politikai körök nagy érdeklődéssel várják Costachescu és *Mihalache* megbeszélését.

Tătărescu miniszterelnököt a király tegnap ismét kihallgatáson fogadta. Tătărescu a kihallgatás alkalmával emlékiratot nyújtott át az uralkodónak, amelyben

felsorolja mindazon rendszabályokat, amelyek a belső rend biztosítására szükségesek.

Az emlékiratot a miniszterelnök megmutatta Bratianu Dinu-nak is. Egyébként is, ezt az emlékiratot vitatja meg behatóan a jövő héten tartandó minisztertanács, amikor a liberális-pártnak is sok kérdésben kell döntenie.

A jövő hét tehát belpolitikai szempontból fordulópontot jelent. Addigra a kormányban **döntenie kell** mindama kérdésekben, amelyek gyors és határozott elintézését követelnek. Eme kérdések között szerepel a belső rend ügye is, amelyet a legutóbbi merényletek és kilengések tettek újból időszerűvé. A kormány el van tökéltelve arra, hogy biztosítja az általános rendet, hogy azonban ezt milyen eszközökkel akarja elérni, arranzve a minisztertanács a jövő héten dönt. Ha a kormány tagjai elfogadják Tătărescunak ebben a kérdésben vallott álláspontját, **a miniszterelnök szabad kezet kér** ugy a kormány, mint a párt részéről és teljesen egyéni meggyőződése és beátása szerint fog cselekedni **a kormány átalakításánál** és a jövő program alkalmazásánál.

Inculet belügyminiszter tegnap hosszasan

tárgyalt *Iuca* belügyi alminiszterrel, *Pop Valer* igazságügyminiszterrel, *Sergiu Dumitrescu*-val, *Paraiianu* tábornokkal, a csendőrség parancsnokával és *Cernat* őrnaggyal, az állami sziguranca igazgatójával.

Tătărescu miniszterelnök, aki a késő esti órákig Mamaia-n megbeszélést folytatott *Bratianu Dinu* pártelnökkel, pénteken reggel visszatért a fővárosba. A mai politikai helyzetben a megbeszélésnek fokozott jelentőséget tulajdonítanak. Beavatott politikai körök szerint a megbeszélések főként a közrend biztosítása ügyében folytak és a miniszterelnök ismertette mindazokat a rendszabályokat, amelyeket ebben a tekintetben szükségesnek tart.

Nemcsak a szélsőséges mozgalmakról van ezúttal szó, hanem másfajta manifesztációról is.

Az Adeverul szerint a miniszterelnök **legutóbbi királyi kihallgatása alkalmával benyújtotta lemondását, amit azonban az uralkodó nem fogadott el.** Tătărescu miniszterelnök **teljhatalmat kapott arranzve, hogy olymódon intézkedjen, ahogyan azt szükségesnek tartja a rend és nyugalom helyreállítása érdekében.** A további megbeszélések tárgyát az eszközök

kiválasztása képezi, amelyekkel ezt a célt elérni, valamint a megfelelő emberek kiválasztása, akiket a kormány felhasználna a rendesinél is nagy munkájánál. Bizonyosra vehető, hogy a kormány nemcsak a szélsőséges mozgalmakkal szemben lép fel, hanem minden más akció ellen is, amely alkalmas arra, hogy izgalmat keltsen a közvéleményben. E'orelátható, hogy ebben a tekintetben a kormánynak éles konfliktusai lesznek az egyes ellenzéki pártokkal, az életbeléptetett rendszabályok miatt. A minisztertanács a jövő héten vizsgálja felül a politikai helyzetet és határoz a miniszterelnök javaslatára felett.

Ugyancsak a jövő hét elején válnak ismeretessé azok a változások, amelyeket Tătărescu miniszterelnök a kormányban vég-re akar hajtani.

Iamandi Victort, aki Marienbadban nyaral, táviratilag hazahívták. A tárca nélküli miniszter válaszában közölte, hogy csak a jövő héten jöhet haza, azonban álláspontja az összes kérdésekben ugyanaz maradt, mint amit többször kifejtett, főképpen, ahogyan azt legutóbb Piatra-Neamt-ban mondott beszéde alkalmával leszögezte. A liberális-párt „H-csoportja” ma egyébként közleményt adott ki, amelyben a következőket mondja: a csoport legutóbbi ülésén elhatározta, hogy

erőteljes kampányt kezd a kétes és kompromittált elemek ellen.

Szükségesnek találta ezt a kampányt az alkotó nacionalizmus megerősítése és a demokrácia presztízisének megmentése érdekében. A kommüniké ezután rámutat azokra a visszaélésekre, amelyeket a főváros és Ifjov-megye köz-igazgatásában elkövettek.

Államfők találkozója lesz Csehszlovákiában

Nagyfontosságú politikai eseményeket készítenek elő Sulivaniában
— Német—japán katonai szövetség készül? —

Párisból jelentik: A *Journal* jelentése szerint a francia kormány csütörtökön diplomáciai úton az angol kormánnyal megvitatta Németország két éves katonai szolgálatának bevezetésével előállott helyzetet.

Felszólította egyúttal a szovjetkormányt, tájékoztassa az angol és a francia kormányt, milyen okok készítették arra, hogy a katonai szolgálati idő meghosszabbításával emelje tényleges hadseregének létszámát.

Tudvalévő ugyanis, hogy a szovjetkormány ez a lépése vezetett arra, hogy Németországban is meghosszabbították a katonai szolgálati időt.

Más hír szerint *Gipton* francia kommünista képviselő a két éves szolgálati időnek Németországban történt bevezetése miatt indítványt jegyzett be a kamarában, hogy a kormány sürgősen bocsásson egymilliárd frankot a nemzetvédelem fokozására, illetve az ifjúság katonai előkészítésére. Levelében, amelyet a

bizottság elnökéhez intézett, közölte, hogy bizik a francia nagyvezérkar képességeiben és biztosra veszi, hogy az ország védelme érdekében mindent elkövetnek. *Gipton* emlékeztette az elnököt, hogy

a kommünista párt annak idején 1 milliárd franknyi hitel megszavazását javasolta

testnevelési és sportcélokra, valamint a katonai előképzésre. Ezt a hitelt most nyomban folyósítani kell.

Itt írjuk meg, hogy *Benes* köztársasági elnök sulivaniai útjára nagyban folynak az előkészületek. Hír szerint a köztársasági elnök nem üdülni megy a felvidékre, hanem

nagyfontosságú politikai eseményeket készítenek elő *Benes* sulivaniai tartózkodása idejére,

mert ugyanakkor tartja meg a kisanant is Pozsonyban a konferenciáját. Hír szerint az értekezlet befejezése után *Benes* azonnal *Janorinára* utazik, ahol *Carol* román királlyal és

Akarja hogy kellemes megjelenése legyen?

Sulyt helyez. külsejének ápoltságára? Akkor használjon NIVEA-fogpasztát. Kiválóan finom alkotású, óvják a fogzománcot és alaposan tisztítanak. NIVEA-fogpasztia használata által fogai mindig szépek, fehérek és ápoltak lesznek.

Pál jugoszláv régensherceggel fog találkozni.

Párisi politikai körökben nagy feltűnést keltett az a tokiói híradás, amely arról számol be, hogy

Reichenau tábornok, a német vezérkar egyik tagja Tokióba érkezett, ahol tárgyalásokat kezdett a japán vezérkar főnökével és különböző politikai személyiségekkel.

Párisi politikai körökben a hír vétele után az a vélemény alakult ki, hogy Tokióban német-japán katonai szövetség készül.

Constanta-ba várják az angol királyt

Athénből jelentik: VIII. EDWARD angol király tegnap elhagyta yachtján Athént és Konstantinápoly felé vette utját. Valószínűnek tartják, hogy az angol uralkodó érinteni fogja Constanta-t is. Duff COOPER hadügyminiszter, aki eddig az angol király társaságában volt, tegnap Athénből repülőgépen visszautazott Londonba.

PÁL herceg, görög trónörökös tegnap este Edward király vendége volt a Palerani-öbölben kikötött „Nahlin” yachton.

Linzbe érkezett a magyar kormányzó

Bécsből jelentik: Horthy Miklós, Magyarország kormányzója ma reggel programszerűen gépkocsijával elutazott Hinter Rissből. A kormányzó autója reggel 9 órakor érkezett meg Innsbruckba. Itt Horthy Miklós megtekintette a város történelmi nevezetességeit, majd pedig tovább utazott Zell am Seebe.

A magyar kormányzó délben 1 órakor érkezett Zell am Seebe. Itt kíséretével együtt megebédelt, majd pedig elindult a Gross Glockner-utra. A Gross Glockner-ut megtekintése után a kormányzó délután öt órakor érkezett meg Linzbe. Kivánságának megfelelően fogadtatás itt sem volt és a magyar kormányzó csak kíséretének tagjai társaságában tartózkodott. A város megtekintése után Horthy megpihent és az éjszakát is itt tölti, majd innen holnap reggel tovább utazik Weldenbe.

A ribizli

Irtá: LASZLÓ ALADÁR

Ma reggel a feleségem minden átmenet nélkül így szól hozzám:

— Add ide a ribizli-pénzt.
— Milyen pénzt?
— Ribizli-pénzt. Remélem, tudod mi az a ribizli? Avagy másképpen ribizke... Az egresfélék családjának cserjés tagja... Élénkpiros bogyoja savanykás...
— Ribizli. — sóhajtottam savanyuan — azt utálom...

A feleségem azonban nem hagyta magát:
— Na, és ha te utálod... Szegény ribizli most legyen öngyilkos?... A gyerek szereti, én szeretem, nekünk el kell tenni télire ribizlit...

Összekulcsoltam a kezeimet:
— Könyörgöm... Ne beszélj folyton ribizliről, mert megvásik a fogam... Értsd meg, hogy utálom... Az asszony közbevágott:
— Azért utálod, mert pénzt kell adni a ribizli-befőzéshez...

— Tévedsz. Én a ribizlit ingyen is utálom... Minden érdek nélkül utálom...

A feleségem szeliden igyekezett meggyőzni:
— Tudod mennyi vitamin van a ribizliben?... S amellett milyen olcsó...

— Milyen olcsó?
— Harmincöt fillér kilója... Mondjuk veszek nyolc kilót... Vagy inkább tizet? Tudod mit, legyen kereken husz kiló...

Erre már én is felpattantam:

A béke ügyét szolgálták Schacht párisi tárgyalásai

A német birodalmi bank elnöke repülőgépen elhagyta a francia fővárost — Októberben folytatják a megkezdett tárgyalásokat —

Párisból jelentik: Leon Blum miniszter, elnök ma délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott Schacht-al. A megbeszélésről semmiféle közleményt nem adtak ki. Schacht az újságírók előtt minden felvilágosítást megtagadott. Délben a német Birodalmi Bank elnöke repülőgépen elutazott a francia fővárosból.

Schacht párisi tárgyalásainak részleteiről nagyon kevés adat szivárgott ki. Német körökben hangoztatják, hogy a látogatás csupán udvariassági volt és annak nem szabad politikai jelentőséget tulajdonítani. Hangoztatják, hogy a francia-német eszmecsere diplomáciai előkészítése most van folyamatban és ezekre a tárgyalásokra csak októberben kerül sor. Általában azonban úgy tudják, hogy Schacht dr. megértéssel és jóindulattal talál-

kozott Párisban.

Dr. Schacht párisi utjáról és arról a válaszról, amelyet Blum miniszterelnök Thorez kommunista képviselő levelére adott, a Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz a következőket írja:

— Ez a válasz gyors és alapos volt. Németország tudomásul vette az abban foglaltakat és azt az óhajt, hogy a két nagy ország népe megértse egymást. Megelégedésünk annál nagyobb, mert ez megfelel a német kormány felfogásainak is. Ha a francia miniszterelnök hangsúlyozza, hogy a megértés útjára akar lépni, úgy ez egy nagy államférfiu képességeinek a megnyilatkozása. Dr. Schacht utja valóban a békét szolgálja, ami Németország óhaja.

Spanyol harc dul Párisban is

a madridi kormány aranyszállítmánya miatt

A burgosi ellenkormány óvást emelt az aranykészlet felhasználása ellen — Tombol a harc Irun körül

Hendayeből jelentik: Északspanyolországban és Irun körül a helyzet nem változott meg. Mindkét fél rendesen tartja állásait. A repülők és a tüzérség mindkét oldalon élénk tevékenységet fejtenek ki.

A francia lapok Spanyolországi tudósítói azt jelentik, hogy a felkelők Irun körül előnyomultak és hatalmukba kerítettek több fontos hegygerincet. Tekintettel arra, hogy kimélni akarják az emberanyagot, az iruni harcok még több napig tartanak.

A kormánycsapatok sikertelen támadást intéztek Oviedo ellen. Molla tábornok csapatai előnyomultak és már csak hatvan kilométernyire vannak Madridtól.

A spanyol belháború legfontosabb eseménye az, hogy Olivan Lopez spanyol nagykövet lemondott állásáról.

A burgosi ellenkormány táviratot intézett a francia kormányhoz. A táviratban a nemzetiek vezérével óva intik a francia kormányt, nehogy felhasználják a madridi spanyol kormány által Párisba küldött arany-szállítmányt. Az ideiglenes kormány hangoztatja, hogy a madridi kormány ma már nem képviseli a spanyol népet, ezért arra kéri a francia kormányt, hogy az aranyszállítmányt egyelőre kezeljék Páris-

ban egyszerű letétként. Hangoztatja a távirat, hogy a polgárháború győzelmes befejezése után a burgosi kormány szeretné Franciaországgal ugyanazt a barátságot fenntartani, ami eddig is barátságossá és meghitté tette a két szomszédállam viszonyát.

Az Havas-ügynökség jelenti: Az aragoniai fronton csend van. Az előőrsek megerősítik hadállásaikat, hogy a közeli napokban megkezdődő előnyomulást előkészítsék.

A kormánycsapatok parancsot kaptak, hogy az utolsó emberig tartsák állásaikat

és egy talpalatnyi földet se adjanak át. Megerősítik azt a hírt, hogy Sietamo város elfoglalása alkalmával Queipo de Llano tábornok fiát, aki a köztársasági csapatok oldalán harcolt, megölték. Holttestét a nemzeti csapatok találták meg és Sietamóban temették el.

Quintanar márki, a spanyol emigránsok egyik legjelentősebb tagja kijelentette, hogy a burgosi kormány egy pillanatig sem gondol arra, hogy a madridi kormánnyal békéről tárgyaljon.

Béke csak akkor lesz, ha a szocializmust Spanyolországban megsemmisítik.

A forradalom lezárása után a tábornokok kormánya következik, később pedig olyan kormány fogja vezetni az ügyeket, amely a nép javát szolgálja. A nép azonban Spanyolországban többé nem fog kormányozni.

— Husz kiló?! Viszonteladásra akarsz berendezkedni? Vagy vendéglőt nyitasz?

A feleségem kissé megsértődött:

— Ugyan. Nem akarom, hogy kifogyjon... Ne álljunk itt a tél közepén ribizli nélkül...

— De csak álljunk... Nem érted, hogy utálom?!

— De ha időközben megszeretnéd és kifogyna... Vigasztalhatatlan lennék...

Miután beláttam, hogy a ribizli-problémával férfiasan szembe kell nézmem, így szóltam:

— Mondjuk, egyezzünk ki tizenöt kiló ribizliben... Ha kilója harminchat fillér, akkor... az öszszen öt pengő negyvenbe kerül... Nesze, itt a pénz és ne beszélj többé ribizliről, mert már a diskurzustól is magok vannak a fogamban...

Az asszony nyugodtan eltette a pénzt, azután így szólt:

— Na és a hólyagpapir az üvegekre? Az is egy pengő husz...

Szelid hólyag vagyok s ennek következtében átnyújtottam a hólyagpapir-pénzt.

Feleségem éppen úgy, mint az imént, eltette a pénzt, azután így szólt:

— Na és spárga az üvegek bekötözésére? Az is nyolcvan fillér...

Természetesen átnyújtottam a spárga-pénzt is. Éppen így odaadtam a pengőt „az embernek”, aki majd hazahozza a Lehel-térről a ribizlit.

S most, mint olyan ember, aki hazájával, családjával és a ribizlivel szemben megtette kötelességét, menni akartam.

— Hohó, barátom... — szólt a feleségem. — Ne menj méz... Na és az üvegek?

— Milyen üvegek? Uj menyecske vagy, hogy nincs a spájzban üveged?

— Én nem. De Mancsi... ő most ment férjhez. Befőttesüvegeket kért nászajándékkra... Ugyis utálta akkor az üvegeket... Kis üveg, nagy üveg... kölnivizesüveg, sörösüveg, ásványvizesüveg, „csak külsőleg”-üveg... olyan volt a spájz, mint valami zsvibásár... Most csupa egyforma fehér üveget veszek... Guszpus lesz nézni...

— Remélem, Muranóból rendeled az üveget, drágám?

De a feleségem megnyugtatót:

— Ugyan... A Váci utcában veszem egy üvegesnél... Husz pengőbe kerül... Aztán mindig utána lehet rendelni...

Gyorsan odaadtam a husz pengőt az üvegre, mert féltem, hogy azonnal utánarendel.

— Így ni — mondotta a feleségem — most már csak cimkére kell ötven fillér...

— Mire?

— Cimkére, fiacskám... Magyarul: vignettára... Tudod, amit az ember ragaszt az üvegre és ráírja: Ribizli.

— Persze... Értem... Fehér üvegen keresztül nem látni, hogy mi van benne... A ribizlit össze fogod tévesztetni az őszibarackkal...

A ribizlipénz, hólyagpapirpénz, spárgapénz és üvegpénz után átnyújtottam a cimkepénzt is, s távozóban így szóltam:

— Két órákor itthon leszek ebédre...

— Ebédre? — csodálkozott a feleségem. — Ma?! Az lehetetlen... Hiszen ribizli-befőzés lesz... Kivételesen menj ma vendéglőbe, drágám...

Lehullt a lepel a moszkvai kivégzés borzalmairól

Trockij állítólag megszökött Norvégiából az internálás előtt
— Ellentét Sztalin és Lenin özvegye között —

A szovjet-fővárosban elterjedt ellenőrizhetetlen hírek szerint Stalin és Lenin özvegye között súlyos nézeteltérések merültek fel. Lenin özvegye ugyanis, akinek közbenjárására ez év januárjában Stalin már egyszer megkegyelmezett Zinovjevnek, Kamenevnek és társainak, súlyos bírálatot gyakorolt a kivégzések felett. Stalin erre állítólag azzal fenyegette, hogy száműzetésbe küldi.

OSLOBÓL jelentik: A külügyminisztérium közli, hogy a norvég kormány elhatározta, hogy Trockijt és feleségét internálja, mert vonakodott azt a feltételt elfogadni, hogy norvégiai tartózkodása során ne foglalkozzék politikával. Trockij két titkárát kiutasították Norvégia területéről. Hír szerint Trockij tegnap elutazott Norvégiából, anélkül, hogy előzőleg elutazásáról a hatóságokat értesítette volna és anélkül, hogy bárki is tudná, melyik az az állam, mely tetelenedési jogot adott volna neki. Érdekes, hogy Trockij közvetlen környezetete sem tud felvilágosítást adni arra vonatkozólag, hogy hol tartózkodik ezidőszent Trockij.

Most derültek ki csak Zinovjev és Kamenev, valamint 14 társuk kivégzésének borzalmas részletei.

A Daily Express varsói tudósítója háthorizonton írja le a kivégzések lefolyását. A halálra ítéltet, amikor jogerőssé vált kivégzésük ügye, egy szakasz szuronyos és megbízható GPU közember átkísérte a fegyházba. Az utolsó éjszakájukat is itt töltötték el, még mindig állandó reménykedések között. Mert

az utolsó pillanatig bíztak benne, hogy kegyelmet kapnak,

hiszen a nyomozás során is mindig azzal áltatták őket, hogy abban az esetben, ha vallanak, végeredményben nem történik hántódásuk. Csak az utolsó este hirdette ki előttük a főállamügyész, hogy Stalin elutasította a kegyelmi kérvényüket és most már semmi akadály nincs a kivégzésnek. Ezután történt meg az átkísérésük.

Másnap reggel a GPU tizenkét embere hajtotta végre rajtuk a halálos ítéletet. Mind a 16 elítéltet előállították a fegyház udvarára, ahol kettesével történt meg az agyonlövésük és a többieknek végig kellett nézni társaik borzalmas halálát. Néhányan közülük bátran viselkedtek, de a többieket eltöltötte a halálfélelem.

Különösen Smirnov és Mirakovszky vol-

tak azok, akik borzalmasan féltek és halálfélelmükben ordítva tiltakoztak a kivégzések ellen és az átkok özönével árasztották el Stalint és gyilkosait.

Az első pár a kivégzéseknél Zinovjev és Kamenev voltak. Amikor Zinovjevet a falhoz állították,

az eszméletlenül esett össze. Erre egy előre elkészített és a falba-erősített horoghoz kötötték.

Mindkettőnek bekötötték a szemét és egy pil-

lanattal később Peters, a GPU vezére sor-tüzet rendelt el. Zinovjev halálos vergődése néhány pillanatig tartott, Kamenev azonban rögtön összeesett és kiszenvedett. A 16 vádlottal rövid 18 perc alatt végeztek és mindjárt utána kiszállították holttestüket és eltemették azokat.

Az egyik londoni lap, a Daily Express azt az értesülést közli, hogy Stalin felhatalmazást adott a moszkvai titkos rendőrségnek, hogy saját belátása szerint tartóztasson le mindenkit, akit a rendszer ellenségének tart.

Ezzel a rendelkezéssel megkezdődött a szovjet történelmének legnagyobb tisztogatási akciója.

Az első lépés az volt, hogy négy magasrangú katonatisztet fogtak el, akikről kiderült, hogy a Szovjet külügyi népbiztosa, Vorosilov ellen készítettek elő összeesküvést.

Feltűnéstkelő fordulat Epstein Sándor arad-i kereskedő forradalmi bűnpörében

A vád egyik legfontosabb tanuja „békülni akart” — A feljelentő egyetemi hallgató beismerte, hogy csak hallomásból tud az ügyről, mert az események története idején — két éves volt — Amnesztia alá esett az ügy, de mindenképpen levezetik a vizsgálatot

Pénteken délelőtt kezdte meg Alexandrescu Alexandru vizsgálóbíró, a második számú vizsgálóbírói hivatal vezetője a tanúkihallgatásokat Epstein Sándor arad-i kereskedő ismeretes bűnügyében. A délelőtti órákban körülbelül tizenhét tanút hallgattak ki és ennek során néhány feltűnéstkelő bejelentés történt, amelyek egészen más irányt adnak a bűnügyi vizsgálatnak. Elsősorban Epstein Sándor bejelentette a vizsgálóbírónak, hogy

csütörtök délután felkereste lakásán Macean Petru, a vád egyik legfontosabb tanuja, aki az ügyészségi eljárás idején súlyosan terhelő vallomást tett ellene és pénzt kért azért, hogy visszavonuljon az ügytől.

A vizsgálóbíró tudomásul vette a bejelentést és az amugy is beidézett Macean behívatta hivatalszobájába, ahol szembesítette Epsteinnal. Macean beismerte, hogy felkereste az arad-i kereskedőt, anélkül, hogy valaki erre felkérte vagy felszólította volna. Amikor Alexandrescu vizsgálóbíró aziránt érdeklődött miért látogatta meg, a tanu ennyit mondott:

— Be akartam jelenteni Epstein urnak, hogy nem haragszom rá és ki akartam vele békülni...

A mindenesetre érdekes bejelentést szintén jegyzőkönyvbe vették. Magára az ügyre nézve azonban Macean ma is fenntartotta régebbi terhelő vallomását, amit azután — a történet nyomán — aligha vesznek figyelembe. Ugyancsak a délelőtti órákban kihallgatták Titiriga egyetemi hallgatót, aki az írásbeli feljelentést az arad-i ügyészségnél az ügyben megtette. Kihallgatása alkalmával a huszéves fiatalember közölte, hogy a forradalom idején csak két-három éves volt és így közvetlen tapasztalatról nem számolhat be, azt, amit bejelentett, csak hallomásból tudja. A tanu sorában szerepelt a feljelentő fiatalember bátyja is, aki kijelentette, hogy nem tud arról, mintha Epstein közreműködésével vagy utasítása alapján embereket végeztek volna ki. Összesen tizenhét tanút hallgattak ki a délelőtti órákban. Macean kivételével azonban egyik sem vallott terhelően. Az egyik beidézett tanu nem jelent meg, mire a vizsgálóbíró utasítása folytán más terminusra idézték be. A kihallgatások azonban hétfőn délelőtt is folytatódnak, amikor négy tanu kerül sorra. Pénteken déli egy órakor fejezte be Alexandrescu vizsgálóbíró a kihallgatásokat. Beavatottak szerint az egyik tanu vallomása szintén újabb fordulatot adott az ügynek, amennyiben arról beszélt, hogy a pecicai-i események hátterében egy másik pecicai állott, aki azonban elősegítette az Epstein elleni akciót, hogy kikerüljön minden gyanu alól. Mennyiben felel meg a valóságnak ez az érdekes vallomás, azt a jövő hét folyamán kihallgatandó tanuk kihallgatása során állapítja meg a vizsgálóbíró.

A védelem Epstein ügyében egyébként rendkívül érdekes megállapítást tett. Kiderült ugyanis, hogy

olyan királyi dekrétum is jelent meg, amely minden olyan politikai természetű bűncselekményre amnesztiát ad, amely Nagyrománia megalakulásáig történt.

Ezek szerint tehát a pecicai-i ügy mindenképpen amnesztia alá esett. A védelem azonban meggyőződött arról, hogy a bűnügyi hatóságok mindezek dacára lefolytatják a vizsgálatot, csupán azért, hogy a tényeket megállapítsák és a vizsgálat befejeztével alkalmazzák az amnesztiát. Főtárgyalásra tehát az ügy egyáltalában nem kerülne. Az újabb események mindenesetre más világításba helyezik a sokat vitatott Epstein-ügyet.

Megrendszabályozzák Arad-megyében a cégtáblák és plakátok feliratait

Prefektusi rendelettel kötelezik a cégtábla-tulajdonosokat a helyes román feliratok alkalmazására

Arad-vármegye vezetősége 23855. szám alatt, dr. Ioan Groza vármegyei prefektus és dr. Romulus Bejan aláírásával körrendeletet bocsájtott ki a vármegye összes közigazgatási hatóságaihoz, melyben rendszabályozza az uccai feliratok, a hirdetmények és cégtáblák feliratainak ügyét. A rendelet a következőket tartalmazza:

1. Minden uccai felírás, plakátszöveg, cégtábla-felirat helyes románsággal fogalmazandó meg.

2. Minden cégtábla és nyilvános felirat, mely a románon kívül más nyelven készült, csakis akkor engedélyeztetik, ha a törvényes

felteket érette kifizették.

3. Többnyelvű felirattal rendelkező hirdetmények, cégtáblák oly módon készítendőek el, hogy ugyanazon a papíron elkülönítessenek egymástól, azzal a kötelezettséggel, hogy a románnyelvű felirat megelőzze a többit.

4. A fent felsorolt uccai táblákon az összes helység-, vidék-, folyónevek hivatalos elnevezése használandó.

Kihágás esetén elsőszben 1000 lei pénzbírsággal büntetik a kihágás elkövetőjét: a továbbiakban pedig a büntetőtörvénykönyvnek a kihágásokra vonatkozó rendelkezései az irányadók.

CORSO ma: Mesék a bécsi erdőből. Schneider Magda,
Wolf Albach-Retty.

Mi az oka a világhírű „Gastro D.” nagy népszerűségének?

Mert bebizonyult szakorvosok által súlyos gyomor- és bélbajoknál, epe-, vese- és májbetegségeknél kiváló hatása.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 180 lei utánvétellel Császár gyógyszerárban. București, Calea Victoriei 124.

Európa legboldogabb országáról, a bálnavadászaton szerzett élményeiről beszél egy Arad-on tartózkodó finn újságíró

— Irja Hatala Spira csak férfiruhában mehetett be az olimpiai faluba —

Érdekes vendég érkezett az elmúlt napokban Arad-ra. Finn újságíró, a legnagyobb finn napilap, a „Helsingin Sanomat” állandó párisi munkatársa, az egyetlen Franciaországban élő finn újságíró, aki egyben több amerikai napilap párisi tudósítója is. Neve: *Irja Hatala Spira*. Ismert név a nemzetközi sajtóban és különösen akkor vált ismertté, amikor az a riportsorozata jelent meg, amelyet a bálnavadászok között töltött két hónapjáról írt.

Mándy Ilonának, az ismert arad-i származású és szintén Párisban élő hírlapírónek meghívására jött Arad-ra. Régi barátság fűzi Mándy Ilonához, akit önzetlenül és hosszú időn át ápolt, amikor ez Párisban karlást törte. Ekkor hívta meg Mándy Ilona Arad-ra és a finn hírlapíró most tett eleget a meghívásnak.

Dr. Windholz Béla, a Therapia-szanatórium igazgató-főorvosának lakásában beszélgetünk a finn hírlapíróval, aki a következőket mondja:

— Nem Párisból, hanem Berlinből érkeztem Arad-ra. A francia fővárost ugyanis hetekkel ezelőtt elhagytam és a „Helsingin Sanomat” megbízásából a berlini olimpiára utaztam, ahonnan lapomnak tudósításokat küldtem. Megbízatásom teljesítése elé először némi akadályok gördültek. A szabályok értelmében *nyugrás nőnek az olimpiai faluba nem szabad bemenni*. Már pedig az olimpiai riportsorozat tudvaleg nem kizárólag a Stadionban, hanem az olimpiai faluban szünetel meg. Végül a kérdést úgy oldottuk meg, hogy

az olimpiai falu narancsnokságának engedélyével férfiruhába öltöttem és így látogattam meg a falut.

Természetesen sok időt töltöttem a finn olimpiai csapattal és sokat beszélgettem a finn futók vezetőjével, *Nurmi*-val, aki egyáltalán nem volt meglepődve a finnek teljesítményével. Ezt a teljesítményt azonban sok mellékörmény csökkentette. Így például többek között az, hogy marathoni-futóknak beteg, lázasan indult a versenyre.

Finnszóra terelődik a beszélgetés és arról Irja Hatala Spira a következőket mondja:

— Azt hiszem, hogy minden elfogultság nélkül azt állíthatom, hogy *Finnszág a legboldogabb európai országok egyike*. Munkanélküliségi nincsenek és sok olyan intézkedést, amit például Nyugat-Európában csak a haladó szellemű pártok képviselnek, már régen megvalósított. Ezek közé tartozik például a nők szavazati joga, amelyet — másodikként a világon — még 1905-ben vezetett be. Érdekes például az is, hogy a finn konzervatív-párt programja nagyjában megegyezik az erősen haladó szelleműnek tartott francia radikális-párt programjával. Azt szokták mondani, hogy egy nép civilizációját a szappanfogyasztás aránya határozza meg. Ha ez igaz, akkor Finnszág előkelő helyen áll.

Nálunk minden parasztházban van fürdőszoba, sőt különleges, finn gőzfürdő, amely nélkül a finnek nem tudnak megenni.

A berlini olimpián külön erre a célra előre küldött finn munkások építettek fel ilyen gőzfürdőt a finn atléták számára. Ennek lényege az, hogy a fürdő kőből épült falait felhevítik, majd pedig hideg vizet eresztenek rá.

— Legérdekesebb riportsorozat?

— Sok érdekes élményem volt. Jugoszláviában voltam Radics meggyilkolása idején. Albániáról írtam röpiratokat, de legérdekesebb riportsorozat mégis az a két hónap volt, amelyet egy halászhajón az Atlanti-óceán északi részén bálnavadászként töltöttem. Újságíró, rajtam kívül, még nem vett részt bálnavadászaton. Az ilyen élménytől két okból is idegenkednek. Egyrészt, mert a bálnavadászat veszélyes, másrészt pedig, mert nő számára kockázatos az ilyen hosszú utat hajón a halászokkal. Ilyen utra nő csak északi halászokkal vállalkozhatik. Ezek annyira tisztelik az asszonyt, hogy a két hónap alatt egyetlen egyszer sem éreztem magam kellemetlen helyzetben közöttük, egy pillanatra sem éreztek velem, hogy nőnek tekintenek és bajtársként kezeltek. Talán még soha sem éreztem olyan biztonságban magam, mint ezek között a keményen dolgozó, edzett, bátor halászok között.

Egy ízben francia halászokkal is akartam ilyen utat megtenni, az volt a tervem, hogy Boulogne-ből indulok el, de nem sikerült, mert a hajó kapitánya kijelentette, hogy csak zavart okozna nő jelenléte a hajón.

— Ami a bálnavadászatot illeti, az nehéz és kockázatos mesterség. Rendszerint két-két hajó vadászik egy bálnára. Szigonyágyuval dolgoznak és körülbelül ötven méterig közelítik meg a bálnát. Amikor a szigony eltalálta, az állatot csigával a hajóhoz húzzák és addig vontatja a hajó a bálnát maga után, amíg az állat ki nem szenved. Ezután levegőt pumpálnak belé, hogy a víz felszínén maradjon, zászlót tűznek a testébe, hogy feltűnőbb legyen és ott hagyják. Ujabb vadászatra indulnak és csak később szedik össze az elejtett zsákmányt. Egy bálna hossza nem egyszer 30 méter és súlya elérheti a száz tonnát is.

— Mi a norvégiai Steinhavnból indultunk utunkra. Halon éltünk és a kávé — halászok szokása szerint — én is sóval ittam. Mint említettem, két hónapot töltöttem a bálnahalászok között, akiknek különös, a világ zajlásától oly távol lefolyó életéről hosszú riportsorozatban számoltam be.

— Tetszett ez az élet?

— Szép volt egyszerűségében és a halászat viszontagságaival járó izgalmak ellenére. Valami megfoghatatlan, biztonságérzetet keltő nyugalom hálózta be. Két hónap alatt ezt nagyon meg lehet szokni és ha ez a nyugalom elmúlt, az ember vágyódik utána. Talán ez volt az, hogy amikor visszatértem a Kultur- Európába, a világváros és a kontinens eseményei közé, valahogy nem jól éreztem magam és vágyódtam vissza a steinhavni halászok közé. ... (m. t.)

Milliók pörök a Német Birodalmi Bank ellen

— Mennyiért köteles a német bank a háborúelőtti bankjegyeket beváltani? —

A milánói Tribunale Civile komplikált jogkérdés eldöntésével foglalkozik, amely majdnem valamennyi ország bíróságát foglalkoztatni fogja. Egy *Viga* nevű Washingtonban lakó olasz állampolgár maga és több társa nevében 285 millió birodalmi márkát követel a Német Birodalmi Banktól. A kereset, amelyet dr. *Foa* milánói ügyvéd nyújtott be, arra támaszkodik, hogy

a háború előtti német márkabankjegyek aranyra szóló utalványok voltak, amelyeket a bank köteles lett volna a bemutatónak aranyban kifizetni.

Ezzel szemben a Német Birodalmi Bank ügyvédje arra az álláspontra helyezkedik, hogy a háború kitörése alkalmával azt az intézkedést, hogy a bank a bankjegyeket aranyra váltsa be, törvényileg felfüggesztették. Ezzel szemben a felperesek azt állítják, hogy teljes igényük van a megtérítésre, mert a háború előtti márkabankjegyek külföldi tulajdonosaira nem vonatkozik a német törvény és nem kötelesek azt a kárt viselni, amely a leértékelésből rájuk származik. Az európai bíróságok egész sora hozott már olyan ítéleteket, amely szerint a külföldi hitelezőkre más jogszabályok érvényesek, mint a belföldiekre. Egyébként is a háború kitörése alkalmával érvénybe lépett beváltási tilalmat Németországban már fel is függesztették. A felperesek bizonyítani tudják, hogy a háború utáni márkabeváltási árfolyam, amelynél egybillió márka egyenlő egy birodalmi márkával, csak a német infláció alatt kibocsájtott bankjegyekre volt

érvényben.

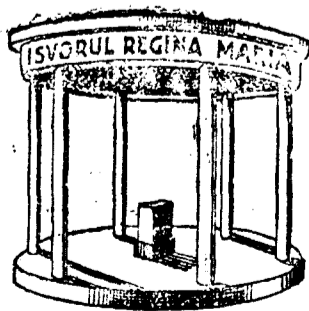
mi a háború előtti márkabankjegyek beváltására igénybe kell venni a Német Birodalmi Bank aranytartalékát.

A pör tárgyalását október 18-ra halasztották el. Amszterdamban *Van der Grinde* professzor Salzman Bruno bankár képviselőjében nyújtott be keresetét a Német Birodalmi Bank ellen, amelyben kilencmillió aranymárka megtérítést követel a háború előtti márkabankjegyekért.

Prágában már megalakult a háború előtti német márkabankjegyek tulajdonosainak egyesítése, amely az ősszel fog számos érdekelt nevében pört indítani. A pört Mandic József dr. a kiváló nemzetközi jogász fogja beadni. A pörben előreláthatólag mint szakértő *Kremár* dr. egyetemi tanár és *Hözl* dr. fognak szerepelni.

Hogy maga a Német Birodalmi Bank sem hiszi azt, miszint a külföldi állampolgárok tulajdonában levő háborúelőtti bankjegyek beváltásának kérdése már törvényileg szabályozást nyert, igazolja a következő eset:

Egy németországi lakos, akinek háborúelőtti márkabankjegyek vannak birtokában, a Német Birodalmi Banknál néhány régi ezermárkás bankjegyet akart beváltani, mert látni akarta, hogy azokért mennyit kap. A banknál egy ezermárkás bankjegyet négy csehkoronát akartak neki kifizetni és midőn ezt keveselte és a bankjegyeket visszakérte, a következő bélyegzöt nyomtatták rá: „Külföldön érvénytelen. Német Birodalmi Bank.”

Az ország legolcsóbb 3 hetes gyógykurája

BÁILE LIPOVA-n

A Gloria Szálloda földszinten I. vagy II. emelet tetszés szerinti szobával, háromszori étkezéssel szeptember havában: 3871

21 napra ... Lei 1260.— || 10 napra ... Lei 750.—
14 napra ... Lei 980.— || 5 napra ... Lei 650.—

Badoglio marsall családjával volt tengeri kiránduláson egy arad-i urileány

Geller Alice érdekes utazása az »Oceania« olasz luxushajón — Társas-
kocsin az ostromállapotos Athénen keresztül — Mussolini hatalmas zsidó
templomot épít Rhodos-szigetén — Japánban készülnek a rhodosi emlékek

Most érkezett haza huszonegynapos Föld-
közi-tengeri kirándulásáról Geller Alice is-
mert arad-i urileány, akinek néhány rendkívül
érdekes élményben volt része. Geller Alice a
pazarul berendezett „Oceania” luxushajón tette
meg utját és bőröndjében utimékek egész so-
mozatát hozta magával. Beszélgetést folytat-
tunk az arad-i urileánnyal, aki a következő ér-
dekségeket mesélte el kirándulásáról:

— Triesztből indultunk el a 24 ezer ton-
nás, hétemeletes, csodálatosan szépen beren-
dezett „Oceania”-n és a tizenkét napos kirán-
dulásért körülbelül 21 ezer lelt fizettünk. De a
pénzért megfelelő ellenszolgáltatást is kap-
tunk. A hajóráülés után már fodrász- és mani-
kür-bérlést adtak át, amiért nem kellett sem-
mit sem fizetni. Naponként olyan étlapot állí-
tottak össze, amely becsületére válik a legelő-
kelőbb világvárosi étteremnek is és minden te-
kintetben gondoskodtak a kényelmünkről.

— Az arad-i urileány megmutatja a művészi
étlapokat, amelyeket naponként szétosztottak
és amelyekből kiderül, hogy minden utas na-
ponként egy liter bort és este egy-egy üveg
pezsgőt kapott.

— A hajó vendéglőjében tábla figyelmez-
tett az utasokat — folytatta az urileány — ez-
zel a felirással: „Fogyasszon el mindent nyu-
godtan, mert hősége megfizetett érte”.
Mindjárt az első este ismerkedési estélyt ren-
deztek, amelyen úgy a férfiak, mint a nők ele-
gáns estélyi ruhákban jelentek meg. A hajó két
tisztje sorban elővezette az utasokat — össze-
sen 740-en voltunk — és bemutatta őket.

A társaságban volt Badoglio marsall,
Abesszinia volt alkirályának felesége, fia és
menye is, akiket a bemutatáskor viharos
tapssal fogadott a közönség. Hatalmas ter-
metű, elegáns, 27 év körüli fiatalember az
alkirály fia, akivel utközben többször volt
alkalmam elbeszélgetni.

— Nagyszerűen éltünk a hajón. Reggelen-
ként hozták a hajóújságot, amelyben a rádió-
táviratok nyomán az egész világ érdekes ese-
ményei szerepeltek. Naponként, délután hat
órákor egy repülőgép szállt a hajó fölé és kis
csomagot dobott le: a legújabb filmjournálok
tartalmazta. Ezeket azután a hajó moziában
nézgették le. A legújabb olimpiai filmfelvétele-

Iraknak sikerül békét közvetíteni a palesztinai nemzetek között

A jövő hét folyamán az arabok abbahagyják az
általános sztrájkot

Jeruzsálemből jelentik: Az Aradi
Közlöny röviden jelentette már, hogy az
elbánsiai és az arab félszigeten lévő államok
közbevetették magukat az április óta tartó pa-
lesztinai zendülés ügyében és megkezdték a
békeközvetítést. Irak külügyminiszterét e cél-
ból Palesztinába küldötte és Ibn Saud fiát indi-
totta utnak, hogy az Palesztinában az egymás-
szal szemben álló zsidó és arab nemzetek között
egyeztessen.

A Reuter-iroda jelentése szerint ez az ak-
ció eredményesnek mutatkozik. Irak külügyi-
miniszterének közbelépésére és annak behatása
által a legfelsőbb jeruzsálemi arab tanács most
ugy döntött, hogy elvben elfogadja Irak közve-
títő javaslatát, úgy a sztrájk megszüntetése,
mint a helyzet elsimítása tárgyában. Az iraki
külügyminiszter békejavaslatának megfelle-
lően, Jeruzsálemben számítanak, hogy a jövő
hét folyamán az arabok általános sztrájkja
megszűnik.

két kaptuk meg naponként.

— Az ut maga csodálatosan szép volt.
Triesztből Korfu szigetére mentünk, megtekint-
tettük a látnivalókat, majd Santorinot látogat-
tuk meg, ahova számárhátan utaztunk két órán
át. Rhodos szigete volt talán a legérdekesebb,
itt hallottam, hogy Mussolini hatalmas zsidó-
templomot épített az ottani zsidó lakosság szá-
mára, ami csak fokozta hallatlan népszere-
ségét. Athénben éppen ostromállapot volt, an-
kor ott kikötöttünk. Mindegyik igazolványt ka-
pott a hajóparancsnokságtól, arra az esetre,
ha leigazoltatnának bennünket, erre azonban
nem került sor. Az ostromállapotos Athénben
teljes rend uralkodott és csak az uccákon cir-
káló katonai őrszolgálat mutatták, hogy a görög
fővárosban történt valami. Itt azután megte-
kintettük Socrates egykori sziklabörtönét, majd
az olimpiai stadiont, ahonnan a fáklyafutók ut-
nak indultak Berlin felé.

— Athén után Ragusa következett, itt az-
után összetalálkoztunk Edward angol király
yachtjával.

Az „Oceania” matrózainak megengedték
a jacht megtekintését, az utasoknak azon-
ban nem... tulságosan sokan voltunk. A
visszatért matrózok mesélték azután nagy
elragadtatással, milyen csodálatosan szép
a tizenkét kabinos királyi hajó.

Velencében töltöttünk még egy csodálatos es-
tét és szinte rosszul esett, amikor Trieszt felé
közeledett a hajónk. Sokan le sem akartak
szállni. Az ut befejezése előtt a hajóstársaság
megbízottai bejelentették, hogy a jövő év ápril-
isában az „Oceania” délamerikai kirándulásra
indul és felhívták az utasokat, már most je-
lentkezzenek. Természetesen én is jelentkez-
tem, ez az ut olyan élményeket hozott, hogy
mindenáron résztveszek az „Oceania” legkö-
zelebbi kirándulásán.

Geller Alice örömmel mutatja sorban a
szép tájakról készült felvételeket, a hajóújsá-
got, a művészi menükártyákat, valamint egy
vaskos kis füzetet: az utasok nyomtatott név-
sorát. Itt hamarosan megtalálom a keresett ne-
vet: „Badoglio Dott Pavlo, Marchese del Sa-
botino”. Egy másik oldalon a kirándulás egvet-
len arad-i résztvevője: „Sig-na Geller Alice”.
Még egy érdekes emlék következett. Művészi
kidolgozású, szép cigarettadoboz, a fedelén
Szent György-el és a sárkánnyal. Rhodoson
vásárolt emlék. Forgatom a szép dobozt, egy-
szerre egy felirat tűnik szembe: „Made in
Japan...”

A japán dömping még a kis Földközi-ten-
geri szigetig is eljutott... rhodosi emlékeket is
gyárt. kíváncsi turisták részére a felkelő nap
országa fiainak hallatlan energiája...

(—rosi.)

Nyelvvizsga-bizonyítvány nélkül

nem kapnak nyugdíjat a kisebbségi tisztviselők

A belügyminiszterium 8153. szám alatt
körrendeletet küldött az egyes vármegyék ve-
zetőségeihez. A rendelet Arad-megyébe is meg-
érkezett és dr. Bejan Romulus alprefektus
22427. szám alatt továbbította a megye ösz-
szes főszolgabíróihoz és községi vezetősé-
geihez. A körrendeletben a belügyminiszterium
közli, hogy ezentul minden kisebbségi köztiszt-
viselő köteles hivatalosan igazolni, hogy letette
a nyelvvizsgát az illetékes nyelvvizsga-bizott-

ság előtt, máskülönben — tekintet nélkül szol-
gálati éveire — elveszíti nyugdíj-jogosultsá-
gát. A rendelet megjelent Arad-megye hiva-
los lapjában is.

Érdekelt kisebbségi köztisztviselői körök-
ben egyébként a rendelkezés nem kelt különö-
sebb visszhangot, merthízen aki kisebbségi
léte mérg mindig közzolgálatban van, az ép-
pen a sikeres nyelvvizsga alapján őrizhette
meg szolgálati helyét.

Gömbös magyar miniszterelnök

újabb szabadságot vesz igénybe, hogy külföldön gyógykezeltesse magát

Tárcáit továbbra is megtartja, de csökkenti munkáját — Két bécsi
orvostanár véleménye alapján határozta el magát a külföldi uta-
zásra — Szó van határozatlan időre való szabadságolásáról

Budapestről jelentik: Félhivatalos közlés
szerint Gömbös Gyula magyar miniszterelnök
specialista kezelőorvosai: Ilyés Géza és
Boros József kérésére Bécsből augusztus 23-án
Magyarországra érkezett Wenckebach tanár
Raab bécsi magántanár kíséretében. A kiváló
osztrák orvosok két napig voltak Gömbös
vendégei és ismételtan tanácskoztak a kezelő-
orvosokkal. A megbeszélés célja annak megál-
lapítása volt, hogy a magyar miniszterelnök
egészségének veszélyeztetése nélkül rögtön
munkába állhat-e, vagy pedig előbb utókurá-
nak kell alávetnie magát? Az orvosok egyhan-
gu véleménye az volt, hogy a gyógykezelést
továbbra is folytatni kell és ezért Gömbös mi-
niszterelnök közlemből néhány heti utókeze-
lésre egy külföldi szanatóriumba utazik.

A nagytétényi orvosi megbeszélés eredmé-
nye egyelőre nem jelent változást a magyar
miniszterelnökség, a honvédelmi és belügyi
tárca vezetésében. Gömbös továbbra is a há-
rom miniszterium élén marad, csak csökkenti
munkáját. Horthy magyar kormányzó a hírek
szerint hétfőn érkezik vissza Budapestre, ek-
kor Gömbös kihallgatáson jelenik meg előtte s
tisztázzák, hogy milyen közjogi formák között
történik a magyar miniszterelnök szabadságo-
lása. Lehet, hogy hat heti újabb szabadságot

kér, de az is lehet, hogy határozatlan időre
kap szabadságot. Hírek szerint a bécsi orvosok
egy németországi szanatóriumot ajánlottak.

CENTRAL 3, 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor

A két skót

— Stan és Bran

eddig legjobb filmje. Sze lemes humor, v'gság,
kacagás.

CORSO 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor

Repriz!

Az év legszebb filmje:

Mesék

a bécsi erdőből

Zenés vizjáték. Schneider Magda, Wolf Albach-
Ret'y, Leo Slezar, George Alexander.

URANIA 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor

Doctor Socrates

Szenzációs bűntügyi film.

Főszereplő: Paul Muni!

HIREK

Maria anyakirályné Brasov-ban

Brasov-ból jelentik: Maria anyakirályné csütörtökön délután törösvári kastélyából gépkocsin Brasov-ba érkezett, hogy megtekintse a brasov-i „Principesa Mircea Nőegylet” által fenntartott jótékony célú intézményeket.

Az anyakirályné, aki különben diszelnöke a nőegyletnek, előbb a tudószanatóriumba hajtatott, ahol A t a n a s i u n é elnöknő mondott üdvözlő szavakat, Mária királyné megtekintette a szanatóriumot, amelyben husz beteg kap gyógykezelést. Ezután a gyermekmenhelybe látogatott el. Itt dr. Bleahuné elnöknő üdvözölte a királynét, majd dr. Priscu városi időközi bizottsági elnök a város nevében virágcsokrot nyújtott át az előkelő vendégnek. Maria királyné megköszönte a meleg fogadtatást és szemlét tartott a nőegylet által fenntartott gyermekotthonban. Ebben az intézetben 50 szegény gyermek, nemzetiségi különbség nélkül, kap teljes ellátást és oktatást, de ezenkívül mintegy százan vannak gondozás és felügyelet alatt. A nagyszerűen berendezett otthonban tett látogatás után a királyné a városi egészségügyi hivatal helyiségében lévő gyermekgondozó intézetbe hajtatott és megtekintette azt.

Az özvegy királyné elragadtatással nyilatkozott az áldozatok árán fenntartott intézetek mintaszerű vezetéséről s még a délután folyamán visszautazott törösvári kastélyába.

— **MELEGEDIK AZ IDŐ.** Az északnyugati, északi szél tovább gyengül, változó felhőzet, helyenként záporosó és zivatar lehetséges. A napi hőmérséklet tovább emelkedik, éjjel azonban még hűvös marad az idő.

— **Pál görög trónörökös Bécsben.** Bécsből jelentik: Pál görög trónörökös, aki az olimpiai játékok ideje alatt Berlinben tartózkodott, repülőgépen Bécsbe érkezett, ahol a repülőtéren Politis görög követ fogadta. A trónörökös rangrejtve utazik.

— **Bratianu Gheorghe meginterpellálja a kormányt a tengerszorosok ügyében.** Bucuresti-ből jelentik: A fővárosi lapok értesülése szerint Bratianu Gheorghe elhatározta, hogy a montreuxi értekezleten hozott tengerszoros egyezmény kérdésében meginterpellálja a kormányt. Az ifjú liberálisok vezére már a jövő hónap elején a Ház asztalára helyezi interpellációját.

— **NEM NYITJÁK MEG SZEPTEMBER 15-IG AZ ELEMI ÉS KÖZÉPISKOLÁKAT.** Bucuresti-ből jelentik: A főváros egészségügyi szolgálatának kérelmére a közoktatásügyi minisztérium úgy döntött, hogy a gyermekparalízis-lárvány miatt az elemi és középiskolákat szeptember 15-ig ne nyissák meg.

— **Rang főhadnagy első díjat nyert az aacheni lovasversenyen.** Aachenből jelentik: (Rador). Az aacheni lovasversenyen Rang főhadnagy Románia színeiben első díjat nyert kétméteres ugratásával.

— **Román győzelem a sakk-olimpián.** Berlinből jelentik: A sakkolimpia mai napján Románia a Litvánia elleni négy játszmában 2:2 arányban végzett. A lettekkel még négy játszma van hátra.

— **Bezárta kapuit a Talbot-autógyár.** Párisból jelentik: A világhírű Talbot-autógyár ma bezárta kapuit. Ennek következtében ezer munkás és tisztviselő vált munkanélkülivé. Tizenöt nappal ezelőtt a gyár teljes személyzetét fizetéses szabadságra küldte. Amikor ez a szabadság lejárt, az igazgatóság közölte a személyzettel, hogy a különböző szociális törvények terhei miatt, valamint a szabadságidő alatt fizetett bérek magassága és a legutóbbi felemelt bérek következtében, nem áll módjában alkalmazottait visszafogadni. A gyár a francia banknál közbenjárt hitel érdekében, valamint a munkaügyi minisztériumnál a terhek csökkentése érdekében, de eddig eredmény nélkül.

— **Ujabb árcsökkentés előtt.** A városvezetőség szombaton délelőtt újabb csúszási ülést hív össze. A maximális bizottság összehívását az arad-i husiparosok előterjesztései tették szükségessé. Hír szerint a husárákat újabb emelés veszélye fenyegeti.

— **A visorai maharadza elutazott Budapestről.** Budapestről jelentik: Háromnapos tartózkodás után ma utazott el a magyar fővárosból a visorai maharadza. A magyar kormány a „Lehel” nevű motoros-yachtot bocsájtotta a maharadza rendelkezésére, aki a hajóval Bécsbe utazott. — Ma ismét fejedelmi vendég érkezett Budapestre. Ma ugyanis megérkezett Budapestre Luiza hercegnő, a svéd trónörökös felesége, aki több hétig kezelteti magát a magyar fővárosban.

— **Göbbels Velencébe repült.** Berlinből jelentik: Göbbels német propaganda miniszter repülőgépen Velencébe utazott és ezzel eleget tett Alfieri olasz propagandaminiszter meghívásának.

— **Eltemették a tragikus sorsu Weisz Ágít.** Általános részvét mellett kísérték ma délután utolsó útjára Weisz Ágít, Weisz József rádiókereskedő 13 éves korában elhunyt kislányát. A család iránt városszerte mélyeséges részvét nyilvánul meg, mert alig egy év leforgása alatt másodszer látogatta meg a halál. Egy évvel ezelőtt hunyt el a köztisztviselőként átkereskedő felesége, míg alig három héttel ezelőtt Ági nevű 13 éves kislánya súlyosan megbetegedett. Az orvosok hashártyagyulladás állapították meg és az odaadó ápolás ellenére sem tudták a kislányon segíteni. Temetésén nagyszámú vendég részt vettek rokonai, valamint barátjai.

Mateescu Stefan neveztek ki

C. Mircea szenátor helyére

a Kamarák szövetségének vezetőségében

Mateescu Stefan főmérnököt, az arad-i villanygyár vezérigazgatóját, valamint az arad-i Kereskedelmi és Iparkamara elnökét az Ipar- és kereskedelemügyi miniszter az elhunyt C. R. Mircea szenátor helyére a bucaresti-i székhellyel működő Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége átmeneti bizottságának tagjává nevezte ki. Arad gazdasági körében a kiváló közgazdasági tudású férfit kinevezése osztatlan örömet keltett, annál is inkább, mert ennek következtében alkalom nyílik arra, hogy az említett szövetség jövőbeni munkájában fokozott mértékben szem előtt tarthassa Arad külön gazdasági érdekeit. Mateescu Stefan tudvalevőleg elnöke az arad-i társadalombiztosító pénztárnak is, személyében méltó utód foglalta el Mircea szenátor helyét a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége átmeneti bizottságában.

— **Szombaton temetik Balthazár Dezső debreceni püspököt.** Budapestről jelentik: Lázár Andor dr. magyar igazságügyminiszter ma délután Debrecenbe utazott, hogy Balthazár Dezső püspök temetésén a kormányt képviselje. Balthazárt holnap temetik és koporsóit ma reggel szállították át az ősi kollégiumba. Az átszállítás alatt Debrecen összes harangjai megkondultak.

— **Megkönnyítik az érettségit.** Bucuresti-ből jelentik: A „Tempo” című lap értesülése szerint Anghelescu közoktatásügyi miniszter legutóbbi érdekes kijelentést tett az érettségivel kapcsolatban. A miniszteri nyilatkozat értelmében az érettségi-rendszert megkönnyítik és a jövőben az érettségiző diák egyik tanára is részt vesz az érettségi bizottságban.

A csoda-tehén

— Mennyi tejet ad ez a csodálatos tehén?
— 16—18 litert naponta.
— No és eladják az egészet?
— Nem, mindössze 25—30 litert — a többi kell a háznál, mert sokan vagyunk..

— **A timisoara-i ítélőtábla új főügyésze.** A timisoara-i ítélőtáblának új főügyésze van. Sovrea eddigi táblai főügyészt ugyanis a Semmitözékhez nevezték ki ügyesszé és helyébe a táblai főügyészség élére Lungulescu Ilie eddigi táblai ügyész került. Lungulescu főügyész, aki új állását már el is foglalta, egyike az ország legkiválóbb jogászainak és széles körben nagy tiszteletnek örvend. Az új főügyész Mehedinți megye egyik községében született és kiváló képességeit jellemzi, hogy három oklevelet szerzett. A jogon kívül még filozófiai és teológiai tanulmányokat is végzett. Több mint tíz kötet tudományos munka jelzi az új főügyész tehetségét, aki három év óta működik a timisoara-i ítélőtáblánál. Kinevezését jogászörökben általános meglepetéssel fogadták.

— **Pintér Ignác halála.** Arad társadalmának egyik ismert és közbecsülésben álló személyisége költözött el pénteken reggel kilenc órakor az élők sorából. Pintér Ignác tüdőgyáros három héttel ezelőtt súlyosan megbetegedett, veseroham kínozta és a magas vérnyomás testi gyengeséget idézett elő. Pénteken reggel váratlan szívroham következett be és Pintér Ignác péntek reggel kilenc órakor elhunyt. Pintér Ignác példaképe volt a régi, józan mentalitású, becsületes üzletembernek, aki esztendő óta fáradságos munkájával virágoztatta fel vállalatát. Szorgalma eredményképpen alakult meg Arad-on a Pintér & Co. tüdőgyár, amely jelenleg az ország hasonló üzemei között az első helyen áll. Az ipar és kereskedelem terén kifejtett munkája elismerésképpen két esztendővel ezelőtt az uralkodó másodosztályú kereskedelmi érdemkeresztel tüntette ki. Elhunytát felesége, Kátscher Laura, öt gyermeke: Viktor, aki az édesapja által alapított tüdőgyár igazgatója, Janka, az ismert műszaki üzem vezetője, Lajos, aki az arad-i újságíró-társadalom tagja, Sándor és Klári, valamint menyee: Pintér Viktorné született Deutsch Klári és kis unokája, Gyurika gyászolják a kiterjedt rokonságon és széles baráti körön kívül. Az elhunytat vasárnap délelőtt tíz órakor helyezik örök nyugalomra az izraelita sírkert halottas házából.

— **Orvosi hír.** Dr. Windholz Béla szülész-nőorvos hazaérkezett és ismét rendel a „Therapia” szanatóriumban.

— **Versék Mussolini korszakának megéneklése.** Rómából jelentik: Bagni di Lippa-ban versenyt rendeznek a Mussolini korszakát megénekülő költők között. A bírálóbizottság elnöke gróf Ciano külügyminiszter. A versenyre eddig 750 költő nevezett be. 1137 lírai költeménnyel.

Kombinált szekrény, Recamier, hálószoba, ebédlő, olosón, részletre is eladók

„CONCURENTA” asztalosnál, Bul. Reg. Ferdinand 15. (szemben a lutheránus templommal.)

— **Megrendítő kettős szerelmi dráma Bucuresti-ben.** Bucuresti-ből jelentik: Megrendítő szerelmi tragédia történt pénteken délután a fővárosban. Koch Alfonz 23 éves bucaresti-i magántisztviselő és Merdinger Sabina 20 éves urileány régen szerették egymást, azonban szüleik ellenezték házasságukat. A fiatalok ezért elhatározták, hogy megválnak az élettől. Pénteken szobát vettek ki az egyik fővárosi szállodában, majd egyenként 10 veronál-pasztillát vettek be. Eszméletlen állapotban, összeölelkezve találták meg őket és súlyos állapotban kerültek kórházba.

— **Akinek gyakran fáj a gyomra, bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar szabályozza a székletét, rendbehozza az emésztését, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.**

— **Az új légitikötő-állomás épületének árleltési ügye a városvezetés előtt.** A városvezetés szombaton délelőtt tárgyalja le az új légitikötő épületének árleltési ügyét, melyet — mint ismeretes — az arad-i Steiner Jenő építésmérnök vállalta nyert el a városi versenytárgyaláson.

— **Az arad-i Munkakamara közli az arad-, hunedoara-, alba- és tarnava-mica-megyél kereskedelmi és iparvállalatokkal, hogy a szakkamarák megszervezéséről szóló törvény 6. szakasza értelmében ezek a vállalatok kötelesek bejegyeztetni a munkakamaránál az összes, közöttük és tisztviselőik, valamint más alkalmazottaik között létrejött munkaszerveződések.**

— **Koszorumegváltás.** Pintér Ignác ravatára szánt koszorumegváltás címen a Szeretetház javára Paladics György 200 leit adományozott.

Új zászló-rendeletet adoit ki Arad-megye vezetősége is

A megyei prefektúra rendeletet adott ki melyben a megye területén egységes zászló-típusok használatát rendeli el. Eszerint a nemzeti színű lobogók megfelelő anyagból úgy állítandók össze, hogy a színek sávjai párhuzamosan haladjanak a zászlónyéllel és a nyél mellett a kék-sáv legyen, utána a sárga és ezután a vörös. Színehagyott zászlók használata tilos. A zászlók méreteivel kapcsolatban az alábbi rendszabályok irányadók:

1. Háromemeletes vagy magasabb épületek, templomok részére 4 méter hosszú és 2 méter széles. 2. Kétemeletes házak, épületek részére 3 méter hosszú és másfél méter széles. 3. Egyemeletes épületek részére 2 és fél méter hosszú, másfél méter széles. 4. Földszintes épületek részére 2 méter hosszú és egyméter széles. 5. Minden másegyéb épületre, uccai üzlethelyiségre egy méter hosszú és 75 cm. széles zászló teendő.

Egyébként a rendelet további részei azonosak a városi ismert zászlórendelettel. Kihágások esetén 1000 lei pénzbírsággal sújtják a kihágókat, visszaesés esetén pedig a büntető-törvénykönyv bírságait alkalmazzák. A rendelkezés egyébként a jövő hét folyamán lép életbe, amint a megye hivatalos közlönyében megjelenik.

— Postacsomagban küldött rögtönző mérgező meggyilkoltak egy párisi asszonyt. Párisból jelentik: Rejtélyes haláleset történt tegnap Limoges községben. Egy párisi tüzoltó felesége, aki rokonnál töltötte szabadságát, bevett abból az orvosságból, — amelyet férje küldött neki postán és szörnyű kínok között percek alatt kiszervenedett. Megállapították, hogy az egyik orvosság gyorsanölő mérgező volt. A férjet nyomban letartóztatták. A tüzoltó azonban körömszakadtig tagad és a jelek szerint őszintén gyászolja feleségét. A házaspár a legnagyobb szeretetben és egyetértésben élt és mindenki, aki ismeri a férjet, azt mondja, elképzelhetetlen, hogy felesége életére tört volna. A postacsomaghoz, amely a gyilkos mérget tartalmazta, levél volt mellékelve, amelyben a tüzoltó aggódva érdeklődik felesége állapota iránt és nyomatékosan ajánlja, hogy vegye be az orvosságot, amelyet „Michel” rendelt. Kiderült, hogy „Michel” a párisi egyetem orvostani fakultásának laboratórium-eltájtja, aki azonban kereken kijelentette, hogy a tüzoltót nem ismeri. Az ügy számai egyre jobban összekuszálódnak s a tüzoltót most szabadlábra helyezték.

— Halálozás. Urschitz József volt hárgyári művezető 78 éves korában elhunyt. Teme-tése augusztus 29-én délután 6 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— Szabadlábra helyezték Bécsben a csalással vádolt Esterházy Vera grófnőt. Bécsből jelentik: Esterházy Vera grófnő csalással vádoitan állt a bécsi esküdtbírósa előtt. A grófnő, aki már 25 év óta Bécsben él, a csehszlovákiai földbirtok-reform következtében elvesztette ottani birtokai-nak legnagyobb részét és szűkös anyagi viszonyok közé jutott. Mikor egy ízben 370 schillinges szállodai számláját nem tudta kifizetni, egy szél-hamos rábeszélésére ráhamisította herceg Esterházy Pál nevét egy 4000 schillinges váltóra. A grófnő a pénzből semmit sem látott, de feljelen-tették és ez év elején letartóztatták. A tárgyaláson az elmeorvos-szakértők azt vallották, hogy a grófnő beszámíthatósága korlátolt és hogy ál-landóan kényszerképzetek hatása alatt áll. Kö-zölték, hogy a vádlott rendkívül hisztérius s ezt a gyengéjét kihasználva, már többen megkárosí-tották. A bíróság rövid tanácskozás után szabad-lábra helyezte Esterházy Vera grófnőt, mert a tanuvallomások alapján bizonyítottak vette, hogy a váltó aláírásával senkit sem akart meg-károsítani.

— Sirkőavatás. Néhai dr. György Emilné szül. Haász Böske és kisleánya sirkőavatása f. hó 30-án, vasárnap fél 1 órakor lesz a neolog izraelita temetőben.

— MA az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

JANKA, Boulevard Regele Ferdinand.
WEISZ, Piața Avram Iancu.
BERGER, Calea Saguna.

Építkezésekhez

fa-, tégl-, cserép-, mész-,
cement kedvező fizetéssel
sészletekben kapható:

TRANSILVANIA
cégnél, Calea Radnei 10. 3924

— Elárverezték Blédet. Blédből jelentik: Blédben hétfőn és kedden tartották meg az árve-rést Kenda Iván és Mária birtoka felett. Az árve-rés iránt az egész országban nagy érdeklődés nyilvánult meg. Külföldi érdeklődők is jelentkeztek, mert a házaspár birtokában volt a blédi turisztikai objektumok legnagyobb része. A csőd-tömeghez tartozott maga a tó, a vár, a Park-szálloda, a Rikli és az Európa-szállodák, a Prisztava és Zlatorog nevű villák, három kisebb ház, a sportstadion, a tavi fürdő és még sok egyéb objektum. A legkedvezőbb ajánlatot a Ljubljana Zadružna Gospodarszka Banka tette, amely 23.400.000 dinárért meg is vásárolta a csőd-tömeget. A Kenda-házaspár birtoka 26 millió dinár adóssággal van megterhelve. A főhitelező a ljubljana Zadružna Gospodarszka Banka, a melynek a követelése 20 millió dinárra rug. A hi-telezők kívánságára a vagyont három izben fel-becsülték. 1931-ben a becsértéket 96 millió dinár-ban állapították meg, 1932-ben 56 millió dinárra. 1933-ban 33 millió dinárra becsülték a blédi ob-jektumokat.

Repülőjárát Clui és Moszkva között

Szeptember elsején ünnepélyes külsőségek között nyitják meg a Someneni repülőterén a Prága—Bucuresti—Moszkva légi közlekedést, mert e három ország között a megegyezés megtörtént. Az orosz pilótákat a polgári repü-lőparancsnokság és a város vezetői fogják hi-vatalosan fogadni. A repülőjárat gépe rendszeresen Prágából indul a reggeli órákban és Clui-ra érkezik délelőtt 11 órakor. Bucuresti-t, Iasi-t és Kiewet érintve, este 7 órakor száll le a moszkvai repülőterén. Clui-tól Moszkváig 5400 lei lesz az utiköltség. A szovjet-unió repülőgépei az „Aero-Flot” repülőársaság tulajdona.

— Borpincékben tilos asztalokat és székeket felállítani. A pénzügyminisztérium nemrégén uta-sítást küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben felhívta a pénzügyi ellenőrző közegek fi-gyelmét arra, hogy egyes borkimérő pincékben, ahol csak kihordásra szabad bort eladni, asztalokat és székeket állítsanak fel és ott is elfogyaszthatják borukat a vendégek. A pince-tulajdonosok ezzel illegális konkurenciát támasztanak a több adót fizető vendéglősöknek. A pénzügyminisztérium ére-lyes ellenőrzésre szólította fel a pénzügyi közege-ket és elrendelte, hogy ellenőrző körutjaikra vigyék magukkal az ipari kamarák és vendéglős szindiká-tusok delegátusait is. Az utasítás felhívta még a figyelmet arra, hogy a családi étkezdékben is mérnek ki bort, mindenféle engedély nélkül.

Új temetkezési vállalat nyílt meg

Bulevardul Regele Ferdinand 44. szám alatt
Egyszerű és díszes kivitel. — 0 cső árak.
3940. **Fratil KLUG Testvérek.**

— A serdülő ifjuságnak adjunk hetenként leg-alább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis po-hárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuk-nál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredmé-nyeket köszönhetünk. Az orvosok ajánlják.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgató-sága értesíti a nb. fogyasztóközönséget, hogy na-gyobbmértű javítások miatt augusztus 30-án, va-sárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgá-ltató szünetelni fog. Reggel fél 8-tól délelőtt 10 óráig: a Bvd. Carol, Bvd. Dragalina, Malul Dom-niței, Malul Mureșului, Calea A. Saguna, Str. Sin-cai, Str. Eminescu, Str. Brancovici, Str. V. Gol-diș, Str. Baritiu, Str. Gh. Lazăr és az ezen uccák által határolt részeken.

Arad-megye vezetősége a buza-értékesítésről kiadta rendeletét

Arad-vármegye vezetősége kiadta a föld-művelésügyi minisztériumnak a buzaértékesi-tésről intézkedő rendeletét, melynek értelmé-ben 1936. november hó 1-től kezdődőleg a buza vagononkinti minimális ára nem lehet keve-sebb 36.000 leinél. A rendelet csupán 3 százalé-k idegen testet engedélyez. Ugyancsak közlik a parasztmalmok integrál-liszthasználata-ról intézkedő rendelkezéseket. A rendelkezések szigo-ru betartásáért a megye vezetősége egy a polgári, mint a rendfenntartó hatóságokat te-szi felelőssé.

VASÁRNAP

KISEBBSÉGI
UJSÁGÍRÓK

kerti-

ünnepélye

a Tündérkertben

Szerencsevásár

Kis olimpiász

Plasztikus árnyjáték

Boxmérkőzés

Büvészmutatványok

Tűzijáték

Három zenekar

Kezdele:

délután 4 órakor

Kényelmes és olcsó
autobusz közlekedés

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Külön deviza-rendőrség hajtja be ezután a visszatartott export-devizákat

A több milliárd lei értéket képviselő devizák legnagyobb része a petroleum-vállalatoknál maradt — A Jegybank megszüntette a régi export-devizák inkasszálásával foglalkozó hivatalát — Szeptember 1-től kezdve a felhatalmazott bankok garantálják a devizákat és az export okmányokban szereplő értékeket

Arad. Lapunk tegnapi számában röviden jelentettük, hogy az export-devizák garanciájának új rendszeréről szóló rendeletet a Banca Națională arad-i fiókja is megkapta és az új rendszer szeptember 1-én lép életbe. Attól kezdve a felhatalmazott bankok által aláírt nyilatkozatban foglalt új és szigorú feltételek alapján bonyolítják le az árukitelést, illetve az exportból származó devizák inkasszálását. Ezután az autorizált bankok kötelesek inkasszálni az általuk garantált devizákat és ellenőrizniük kell, hogy az exportörök által kiállított összes okmányok, vámdéklarációk, az áruk értékebevétele, stb. fedie-e a tényeket, mert ők viselik a következményeket.

A autorizált bankok által aláírandó nyilatkozat alábbi fontos pontja viszont súlyosan érinti az exportöröket:

„Az összes szállítási kockázatokat szeptember 1-től kezdve az exportörök viselik. Mihelyt vagonba, vagy hajóba rakják be az exportálandó árut, attól kezdve az exportörnek járó deviza fölött az

autorizált pénzügyintézetek és a Banca Națională rendelkezik, tehát az exportör rendelkezési joga teljesen megszűnik.

Igy akarja a Jegybank megakadályozni különösen a petroleum-exportörök által éveken át üzött deviza-visszaéléseket és bizik benne, hogy az államot és a Jegybankot súlyosan károsító üzelmek a jövőben lehetetlenné válnak. Még most is több milliárd lei értékű devizával tartoznak a petroleum-exportörök.

Ezeket a Jegybank szeptember 1-től kezdve külön deviza-rendőrség útján hajtja be, mert feloszlatta azt a külön hivatalát, amely az 1934. november 1. előtt lebonyolított áruexportból visszamaradt devizák inkasszálásával foglalkozott.

Ugyanis 1934. november 1-én vezette be a Jegybank az új deviza-garancia rendszert (amely azonban nem vált be) és ugyanekkor állította fel az export-devizákat inkasszáló hivatalát, de ez is erélytelen volt és nem bírta behajtani a sok milliárd értéket képviselő külföldi deviza-künnlevőségeket.

A Jegybank harca a tulhajtott árucserere rendszer ellen

Tiltakozik a külföldi áruk beözönlése miatt — Ezután minden kompenzációs üzletért külön kell garanciát vállalni a bankoknak

Mint București-ből jelentik, a Banca Națională értesítette a felhatalmazott bankokat, hogy az árukompensációs export pénzügyi részének lebonyolítását új alapra helyezték a pénzügyintézetekkel. Mostanig ugyanis az egész árucserere exportértékére közös garancialevelet kellett kiállítaniuk a felhatalmazott bankoknak, a tegnap kiadott rendelet alapján azonban szeptember 1-től minden árukompensációs exportra külön kell garancialevelet adni, hogy teljesen világosan álljon a Banca Națională előtt minden árucserere-ügylet.

Egyébként a Banca Națională vezetősége lépéseket tett a kormánytól aziránt, hogy a kompenzációs rendszer ne terjesztessék ki. Az árucserere alapját képező árujegyzékeket ugyanis most bővítette ki a kormány és ebből azt látja a Jegybank, hogy a kompenzációs rendszert még jobban ki akarják fejleszteni.

A Jegybank ezt helyteleníti és kimutatást készített az utóbbi 9 hónapban kiadott kompenzációs engedélyek értékéről. Ebből a kimutatásból megállapítható, hogy e hó 1-ig négy és fél milliárd lei értékű árucserere-üzletet bonyolítottak le, ami azt jelenti, hogy 4 és fél milliárd lei értékű áru ment ki az országból anélkül, hogy devizát kapott volna értük a Jegybank.

Azért nincs elég külföldi devizája a Banca Națională-nak, mert exportált áruinkért ugyancsak árukat kapunk a külföldről, de ezek az árucikkek sokkal drágábbak így, mintha készpénzzel fizetnénk. Az árucserere alapján behozott áruk legnagyobb részét itthon nélkülözni is lehetne, mert azok közül igen sokat már előállítanak a belföldön.

De leginkább azt kifogásolja a Jegybank, hogy a kompenzációs engedélyek kibocsátásánál az illetékes fórumok nem tartják be a kontingentálási rendeletet, amellyel tudvalevőleg sok árucikk kompenzációját betiltotta, mert meg akarta akadályozni a külföldi áruk beözönlését. Az árucserere-engedélyeket kiállító hivatalok azonban ezt az üdvös rendeletet nem veszik figyelembe és napról-napra újabb kompenzációs engedélyeket adnak ki. A négy és

fél milliárd lei értéket képviselő árukompensációból alig 500 millió leit tesznek ki azok az áruk, amelyek az A. B. jegyzékben vannak felvéve, a többi 5 milliárd lei pedig olyan import- és exportárukra esik, amelyek egyik jegyzékben sem találhatóak, tehát ezek az engedélyek beleütköznek a szabályokba. A Jegybank erőteljesen követeli az ilyen eljárás megszüntetését és megfelelő jogorvoslatért a legilletékesebb felsőbb fórumokhoz fordul.

Megtiltotta a pénzügyminiszterium a külföldi kereskedelmi és iparvállalatok adóinak behajtását

Mint emlékeztet, hat hónappal ezelőtt elrendelte a pénzügyminiszterium, hogy a külföldi kereskedelmi és iparvállalatok nálunk működő képviselőinek, ügynökségeinek és fiókvállalatainak üzletei után a külföldi céget is adóztassák meg. Ez voltaképpen kettős megadóztatást jelentett, mert a külföldi vállalatok ittműködő képviselői eddig is rendes üzleti adót fizettek.

A kettős megadóztatás ellen a külföldi államok București-i diplomáciai képviselői tiltakozásukat jelentették be és retorziót helyeztek kilátásba. Ezenkívül az összes igazságügyi fórumok is megállapították a kétszeres megadóztatás jogtalanságát. Időközben azonban rendkívül sok külföldi nagyvállalatra jelentős összegű adókat vetettek ki és az adóhivatalok hozzáfogtak azok behajtásához. A pénzügyminiszterium most rendeletet küldött, melyvel megtiltja az ilyen adók behajtását, így tehát a külföldiek közbenjárása sikerre vezetett.

= TIZENKÉT ÚJ AUTOMATA TELEFON. KÖZPONT KEZDI MEGMŰKÖDÉSÉT ÚJÉVKOR. Mint București-ből jelentik, a telefontársaság nemcsak Arad-on, hanem még az alábbi nagy városokban is felállítja az automata telefontelefonközpontokat: Brasov, Braila, Cluj, Chisinau, Cernauti, Craiova, Constanta, Iasi, Oradea és Timisoara és az új központok 1937. január 1-én kezdik meg működésüket. A teljesítőképesség szempontjából a vidéki városok között első helyen áll Timisoara 2800 vonallal, Arad-é 1400, Brasov-é 1600, Chisinau-é 800, Cluj-é 1600, Cernauti-é 1800, Iasi-é 1200, Galati-é ugyanennyi, Braila-é 800, Constanta-é 1000 Craiova-é 600 vonal.

„I. M. R. A.”

S. I. n. e.

București, Str. Mântuleasa 42. Tel. 4-0403.

Vesz és elad „Diesel”, gáz-, benzín- és electro-MOTOROKAT, dinamogépeket, gőzkazánokat, tartályokat, mindennemű szivattyúkat, forgópadokat, vezeték-oszlopokat, sineket stb. Elvállalunk komoly műszaki (technikai) képviselőteket.

Berlinben folytatják a román-német új tárgyalásokat a petróleum-exportból keletkezett konfliktus elintézése végett

București-ből jelentik: Mint ismeretes, a kormány és a Banca Națională csodálkozásuknak adtak kifejezést, hogy a külkereskedelmi hivatal az utóbbi hónapokban óriási mennyiségű kőolajtermékre adott kivitel engedélyt kompenzációs alapon németországi rendeltetéssel. Amikor a Jegybank igazgatósága ezt észrevette, nyomban intézkedett a szabálytalanul folyó export megszüntetésé végett, de akkor már 40 százalékkal több petróleumtermék került kivitelre, mint amennyit a román-német kereskedelmi és fizetési szerződés engedélyez.

Ezért a kormány a Jegybank vezetőségével együtt nyomban intézkedett, hogy az esetben, ha a németek sürgősen nem térnek rá a román-német egyezmény alapjára és ezután is vonakodnak erős devizát adni a petróleumért, úgy azonnal megszüntetik a kőolajtermék kivitelét és átmenetileg megszüntetik a kereskedelmi összeköttetést Németországgal. Fabritius, București-i német követ tegnap ez ügyben újból tárgyalta Leon kereskedelmi államtitkárral, akinek átadta a berlini kormány meghívóját, amelyben a német kormány arra kéri a Tatarescu-kormányt: küldjön megbízottakat Berlinbe és ott folytassák a tárgyalásokat, amelyek kétségkívül jó eredménnyel fognak végződni a német fővárosban. A Tatarescu-kormány elfogadta a meghívást és ez alapon már holnap Berlinbe utazik Leon államtitkár, Marian, az exporthivatal igazgatója és Dimitriuc, a Jegybank főtisztviselője.

= Egynegyedére csökkent a szeszadó-bevétel az előző évi jó eredményekkel szemben. Most jelent meg a szeszmonopol vezérigazgatóságának az utolsó három év üzleti eredményéről szóló zárómádatása, amely azt igazolja, hogy amióta a legfelsőbb fórumok az ipari szeszgyártást háttérbe szorították, az államkincstár szeszadó-bevétele egynegyedére csökkent. A szeszmonopol kimutatása szerint az 1934 március végén lezárt mérlegek alapján az üzletévben 985 millió 360 ezer lei bevételt tüntet fel, a kiadás pedig 302 millió lei, tehát 1934. évben a monopol 683 millió 376 ezer lei tiszta nyereséget ért el. 1934-35. üzletévben 200 millió leiel kevesebb összegű bevétel volt a szeszmonopolnak, de a kiadása 335 millió 305 ezer lei tett ki és így a tiszta nyereség 461,353,000 lei volt. Az 1936. évi mérleg szerint a bruttó bevétel 730 millió lei de a tiszta nyereség csak 459 millió 444 ezer lei. Így tehát az említett három év alatt az államkincstár összesen egy milliárd 604 millió leit kapott a szeszmonopoltól. Ez az összeg negyzedére emelkedne, ha a szeszmonopol helyett most is éppen úgy szabadon gvarthatnák a szeszt az ipari szeszgyárak, mint 8-10 évvel ezelőtt, amikor az államkincstár egyedül tőlük 2 és fél milliárd lei szeszadót kapott.

= A mai arad-i hetipiacon élénk felhozatal mutatkozott. A gabonapiacon a buza árában hanyatlás állott be, a többi gabonaművekben nem történt jelentősebb üzletkötés. A város által kiadott hivatalos árjegyzék szerint a mai hetipiac árai a következők: Gabonapiac: buza 370-390, tengeri 300-325, zab 270-290, csöves új-tengeri 140-170 lei volt métermázsánként. — Állatvásár: szarvasmarha 11, borjú 18-20, sertés 19-20 lei volt kilónként élősúlyban. — Takarmánypiac: szénna 110-120, lóhere 130-140, szalma 40-50 lei volt métermázsánként — Zöldségpiac: hagyma 2, fokhagyma 8-10, burgonya 2-2.50 savanyított káposzta 6-8 lei volt kilónként, hegyes zöldpaprika 7-9, szerb-paprika 4-6 darab 1 lei, zöldség kötege 1-2 lei, saláta 2 fej 1 lei, ugorok száza 22-25 lei, piros paradicsom kilója 2-3 lei volt. — Gyümölcspiac: őszibarack 2-10, alma 1-3 körte 3-8, szilva 3-4, szőlő 4-8, görögdió 1-1.50, sárgadinnye 1-1.50, hámozott dió 52-54 lei volt kilogrammonként. — Baromfiac: kővér liba 280-400, sovány liba 130-150, kővér kacska 130-180, sovány kacska 35-70, tyúk 60-90 csirke 25-70, pulyka 160-240, gyöngytyúk 45-60, galamb 10-15 lei páronként. — Tojás darabja 1.20-1.30 lei. — Tejtermékek: tej 3-4 lei, oltott, tej 8-10 lei, tejföl 25-30 lei literenként. Tehén, turó 5-6 lei, juhturó 20-22 lei, orda 18-20 lei, vaj 50-60 lei kilogrammonként.

SPORT KÖZLÖNY

Hatalmas harc várható

az alkerületi bajnokság második fordulóján

— Részletes vasárnapi bíródelegálás —

Az alkerületi futballbajnokság vasárnapi második fordulóján nagy pont harc várható. A legérdekesebbnek az SGA—Intelegerea-meccs ígérkezik, nagyszerű sportot ígér a Juventus—CAA és Hakoah—Tricolor mérkőzés is. Az Unirea és a Soimi összecsapása is kétes kimenetelű, a Brad-ra ránduló Mica azonban aligha szerez pontot. Másodosztályú és szövetségi díjmérkőzések egészítik ki a programot. A vasárnapi bíródelegálást alantikban ismerjük:

Gloria-pálya: 8.30 óra: SGA törpe—Olimpia-PTT törpe, bíró Ipsilanti. 9.45 óra: Gloria törpe—Juventus törpe, bíró: Adamovici. 11.00 óra: Gloria II.—Soimi II., bíró Staiacu. 15.10 óra: SGA—Intelegerea, bíró Oprita, határbírók Schneider és Barbu. 17.00 óra: AMEFA—CFR, bíró Radulescu Costel, határ-

bírók Horváth és Chiral.

CAA-pálya: 7.30 óra: Hakoah törpe—Transylvania törpe, bíró Oprita. 8.30 óra: Titanus törpe—CAA törpe, bíró Cristea. 9.45 óra: Hakoah—Tricolor, bíró Manea, határbírók Gábor és Ciosescu. 11.30 óra: CAA—Juventus, bíró Vostinár, határbírók Polareczky és Burdan. 14.00 óra: Hakoah II.—SGA II., bíró Karlich.

AMEFA-pálya: 11.00 óra: AMEFA II.—Tricolor II., bíró Marienut. 15.00 óra: Fortuna—Crişana, bíró Sasu, határbíró Schwarz. 17.00 óra: Soimi—Unirea, bíró: Goicea, határbírók Varga és Ciupuliga.

Brad-i pálya: 17.00 óra: Mica—Transylvania, bíró Darázs.

Titanus-pálya: 16.30 óra: Titanus—Virtutea, bíró Pfeiffer, határbíró Ujj.

Nagynevű játékosok egész sorával érkeznek a CFR Arad-ra

Komolyan készül az AMEFA a nagy találkozóra — Rekordközönség fogja végignézni a nagy mérkőzést

Jóval túlnőtt már a sportesemények keretein az a lázas szervezkedés, amely szinte példa nélkül áll a romániai futball történetében és amellyel a bucuresti-i CFR-csapat vezetősége a most megindult szezon számára felerősíti csapatát.

Egész Románia sajtóját foglalkoztatja a bucuresti-i CFR csapatának, az AMEFA vasárnapi ellenfelének újjászervezési akciója, melynek utolsó eseménye Auer-Avar Ricsinek perfektuált leszerződötése.

Az egyébként is komoly erőt képviselő CFR csapatában még nem történt meg a vasárnapi mérkőzésen az AMEFA ellen harcba induló 11 játékos kijelölése, de a valószínű keret, amelyből a CFR vezetősége diszponálhat, a következő nagynevű játékosokból áll:

Kapusok: Konrad, Dávid. Háttérdek: Rosculet, Wetzter, Marton. Fedezetek: Vintila, Fanescu, Cuidean. Csatárok: Georgescu, Lengyel, Avar, Barbu, Raffinszky, Bogdan.

Ha valaha szenzációszámra ment vezető bucuresti-i csapatnak arad-i szereplése, úgy a CFR harcbaindulása az AMEFA ellen, emlékeztet a legkritikább és legnagyobb fontosságú erőpróbákra, amelyre értesülésünk szerint a fővárosból is nagyszámu sportérdeklődő érkezik Arad-ra. A CFR csapata teljesen a modern labdarugó stílust képviseli

és az arad-i sportközönség kedvelt divíziós csapata, az AMEFA valóban nagy feladat előtt áll, mikor a CFR kiváló együttesét óhajtja megadásra kényszeríteni.

A pénteki utolsó tréning, melyet Kertész Gyula edző a vezetőség tagjai és többszázfőnyi drukkertábornak jelenlétében vezetett le, teljesen azt a képet mutatta, hogy a csapat játékosai átértik a vasárnapi nagy küzdelem fontosságát. Az edzésből leszűrte eredmények alapján, Kertész Gyula csak szombaton jelöli ki azt a keretet, amelyből vasárnap, a meccs megkezdése előtt a küzdelemre hivatott tizenegy piros-fekete játékost delegálni fogja.

Arad sportközönsége pedig teljesen ennek a meccsnek lehetőségeit latolgatja és a Szabó Albert-cég üzletében még tegnap megnyílt elővételi pénztárnál már az első órákban példátlanul nagy számban történtek jegyvásárlások.

A rendezőség a mérkőzés kezdetét délután 5 órában szabta meg és arra szombat estig az eddigi elővételi pénztár a Szabó Albert-cég üzletében, vasárnap délelőtt pedig a Fehér Kereszt-szálló halljában árusítja rendes árak mellett a belépőjegyeket. Kétségtelenül megállá-

pítható már most az előjelekből, hogy a CFR—AMEFA találkozót, dacára a korai szezonnak, rekordközönség fogja végignézni.

Auer Ricsi játszik vasárnap az AMEFA ellen

A vasárnapi CFR—AMEFA mérkőzésnek szenzációja, hogy a CFR csapatában szerepel az újonnan szerződötett Auer István is, az Ujpest 6 éven át volt többszörös válogatott csatára, aki a CFR-ben volt egyesülete, az AMEFA ellen mutatkozik be. Auerral hihetetlenül megerősödik a CFR támadósora, amely a következő összetételben fog kiállni: Georgescu—Barbu—Auer—Raffinszky—Bogdan.

Rekordnevezés érkezett be a Román Kupára

A Román Kupa negyedik kiírásának nevezési zárlata után megállapítást nyert, hogy ez évben még az eddiginél is nagyobb az érdeklődés a Román Kupamérkőzések iránt. A Kupára 166 nevezés futott be, amely az alábbiak szerint oszlik meg:

Disztrikt-csapatok	68
A) divíziós-csapatok	12
B) divíziós-csapatok	26
C) divíziós csapatok	60

Összesen: 166

Arad-ról a divíziós együtteseken kívül, amelyek hivatalból indulnak a kupameccseken, az Astra és a Juventus csapatai neveznek.

Venus—CAO 5:3 (3:2)

Bucuresti-ből jelentik: Éjszakai mérkőzést bonyolítottak le a fővárosban, amelyen a Venusnak sikerült legyőznie a CAO együttesét. A gólok a következő sorrendben estek: Eisenbeisser, Bodola, Gruin, Feuerstein, Sepi, Petea Valcov, Humis, Kovács.

O Négy világbajnokkal megy át Amerikába az európai box-válogatott. Az európai ökölvívó válogatott csapat amerikai szereplése már végleges és noha a csapat még nincsen összeállítva, annyi bizonyos, hogy négy világbajnok szerepel az együttesben. Ezek a bantamsúlyú olasz Serge, a könnyűsúlyú magyar Harangi, a középsúlyú francia Despeaux és a félnehézsúlyú francia Michelot. Azonkívül tagja még a csapatnak a légsúlyú olasz Matta, aki az olimpián második lett.

Ujabb két gólt rugott a Titanus

Titanus—Banatul 4:1 (2:1)

Vasárnap, mint ismeretes, botrányba fulladt a Titanus—Banatul-mérkőzés 2:1-es állásnál. Ciupuliga bíró tizenegyest ítelt a Banatul ellen. Itt szakadt félbe a mérkőzés. Kedden a kerületi sportszövetség úgy döntött, hogy a hátralévő 26 percet pénteken délután 6 órakor kell lejátszani a Gloria-pályán.

Péntek délután 6 órakor kezdődött az utánjátszás. A Titanus teljes csapattal, míg a Banatul a kiállított Dobanda miatt 10 emberrel kezdte a játékot. Az utánjátszás a tizenegyes rugással kezdődött és Hayer belőtte a büntetőt (3:1). A végeredményt is Hayer állította be. A 26 perc rendkívül kemény játékkal telt el. A Titanus csapatában Kovács jobbösszekötő egészen nagyvonalu játékot nyújtott, a többiek is tudásuk legjavát nyújtották a küzdelemben. A Banatul keményen és sok igyekezettel játszott. Bíró: Ciupuliga.

O Barátságos meccs a Vulturul-pályán. Vasárnap délután 5 órakor a Vulturul és a Slavia csapatai barátságos tréning-mérkőzést bonyolítanak le.

O Harbig legyőzte Ny-t 800 méteren. Theunissen Draper 100-on a Karlstadtban tartott nemzetközi versenyen. 100 méter: 1. Theunissen, délafrikai 10.6, 2. Draper, USA 10.6, 3. Brochmayer, német. — 200 méter: 1. Draper, USA 22.1, 2. Theunissen 22.1. — 400 méter: 1. Wachenfeldt, svéd 49.4, 2. Volgt, német 49.8. — 800 méter: 1. Habig, német 1:52.2, 2. Ny, svéd 1:52.3. — 1500 méter: 1. Schaumburg, német 3:59, 2. Wahlberg, svéd 4:01.6. — 100 méter gát: 1. Lidman, svéd 14.6, 2. O'Connor, kanadai 15. — Magas: 1. Albritton, USA 200. — Rud: Meadows, USA 400. — Súly: 1. Stöck, német 15.44, 2. Berg, svéd 15.42. — Diszkosz: 1. Carpenter, USA 49.47, 2. Berg, svéd 48.76. — Gerely: 1. Stöck 71.29. — Kalapács: 1. Hein, német 55.15, 2. Warngard, svéd 53.65. — Svédstaféta: 1. Anglia 1:57.1, 2. Német—svéd kombinált 1:57.8.

Felmentették

a ceala-i vasutast aki leütötte háza tolvaját

Emberölés vádjával került pénteken az arad-i törvényszék elé Lazar Ioan vasutas. Lazar a Ceala-i megállónál lakik és ott is teljesíti szolgálatát, csoportfőnöki minőségben. Ez év március 26-ikán éjszaka fél kettőkor lakásából az udvarra ment és egy ismeretlen egyént látott, amint udvarából, kosárral a kezében kimenekült. A vasutas nyomban megállapította, hogy libatolvaj írt házában és a tolvaj üldözéséhez kezdett. Majdnem utolérte az ismeretlen férfit, amikor az eldobta a kezében volt kosarat, egy fadorongot ragadott és azzal ütlegelni kezdte üldözőjét. Lazar szintén dörongot ragadott és többször fejböjtötte a tolvajt, aki eszméletlenül terült el a földre.

A vasutas jelentést tett a rendőrségnek és a leütött tolvaj, akiről kiderült, hogy Valeanu Mihai nevű egyén, kórházba került, ahol másnap belehalt sérüléseibe. A vasutast letartóztatták és néhány hétig vizsgálati fogságban volt, majd szabadlábra helyezték. Lazar azzal védekezett, hogy önvédelemből cselekedett. Úgye ma került a bíróság dr. Mo'dovan—Gatoschi-tanácsa elé, ahol több tanu vonult fel annak igazolására, hogy az áldozat ismert tolvaj volt. A törvényszék végül jogos önvédelem címén felmentette a súlyos vád alól az arad-i vasutast.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

